

tumač ozbiljnih – i, tada se već moglo videti, dalekosežnih – previranja u susednoj državi za svoju interpretaciju odabrao je i prigodan naslov: „Balkan u raljama špijuna“.

Poslovično kratkovidni i neobavešteni (baš kao i pomenuti tumač događaja u Makedoniji) predsednik ovdašnje vlade, posle te zajedničke sednice dao je u svom stilu i izjavu za koju bismo već danas, tri meseca kasnije, mogli reći da je krajnje besmislena i promašena. Pošto je istakao da su ti razgovori bili „uspešniji“ od prve takve sednice u Beogradu 2013, on je zaključio: „Naša politička otvorenost, poštovanje i poverenje koje postoji između dve vlade, i između nas dvojice kao predsednika vlade, važni su za uzajamne odnose, na kojima je veoma važno da nastavimo da radimo.“

Makedoniju danas, kao i pre tri meseca, razdire politički sukob iz koga sadašnji predsednik tamošnje vlade vrlo teško može izaći kao „pobednik“. Mnogo je verovatnije da će na vanrednim izborima ili nekim drugim aranžmanom on uskoro biti sklonjen sa vlasti. Tako će sa javne scene otići osoba koja se upustila u jedan od najbizarnijih političkih poduhvata s početka 21. veka: brzopoteznu izgradnju nacionalnog identiteta putem preuređenja urbanog jezgra glavnog grada države (nema potrebe ovde naglašavati bizarne istorijske veze na kojima insistiraju postavljeni spomenici koji bi trebalo da posvedoče o antičkim korenima savremenog makedonskog identiteta: svaki nacionalni identitet je ionako obična izmišljotina).

Nasilje sa kojim je Skoplju nametnut potpuno novi i po svemu neprimereni izgled srazmerno je neprotivljenju s kojim su građani to prihvatili. Brutalni i arbitrarni upad vlasti u javni prostor žitelja glavnog grada Makedonije, koji je iz korena izmenio njihove svakodnevne običaje i ustaljene navike, građani su dočekali s naizgled kosmičkim mirom. Površne posmatrače to je navelo na zaključak da sadašnji predsednik makedonske vlade jeste i da će još dugo biti neprikosnoveni vladar te zemlje. Da bi se u prvih par meseci ove godine sve to raspalo u paramparčad. I to, naravno, ne zbog rada stranih obaveštajnih službi, nego upravo zbog nezakonitog postupanja samog predsednika vlade: snimke koje već nedeljama emituje opozicija nisu napravili nikakvi stranci; to su audio zapisi nastali nezakonitim prisluškivanjem saradnika i oponenta predsednika vlade po njegovom sopstvenom nalogu. Pre ili kasnije, to je moralo da „procuri“, a to „curenje“ sada provocira ranije potisnuti gnev građana.

Nema razloga da sad povlačimo paralele između dva predsednika vlade koji se, kako kažu, uzajamno poštuju i veruju jedan drugom, pa je to kao nekakvo jemstvo i za dobre odnose između dve zemlje, iako neke sličnosti između njih zaista jesu upadljive: recimo, obojica svoje sugrađane vide kao plastelin i računaju na to da njihovu svest mogu oblikovati kako im se prohte, bilo da je reč o kolektivnom identitetu ili o radnoj etici; nije nezanimljiva ni sklonost ka zakulisnom bavljenju službama bezbednosti, bilo da se radi o nezakonitom prisluškivanju ili o polulegalnom koordinisanju tajnih službi.

Ali, svakako treba skrenuti pažnju na novi poduhvat za koji se sprema ovdašnja stranka na vlasti sa svojim predsednikom na čelu: najavljena promena ustava neodoljivo podseća na makedonski identitetski projekat nacionalnih razmera „Skoplje 2014“. Jedina je razlika u tome što se spomenici mogu relativno jednostavno odneti iz gradskog jezgra Skoplja, baš kao što se sa tamošnjih fasada mogu skinuti i nedavno dodati barokni gipsani ukrasi, dok sa ustavom stvari stoje ipak drugačije. Koliko god da naš predsednik vlade opravdano misli da može lako promeniti postojeći ustav zbog dvotrećinske parlamentarne većine koju kontroliše, baš kao što je i predsednik makedonske vlade lako načičkao spomenike duž obe obale Vardara, taj politički potez neće biti ništa drugo do puko konstitucionalno nasilje sa dugoročnim štetnim posledicama.